

בית תפארת

ליקוט מתורת רבותינו הק' לבית זוועהיל זלאטשוב זיע"א

תורת המגיד מזלאטשוב

והיא: גלה קץ סתומה הגמטריאל וד"ל. והנה בזוה"ק (תקו"ז ת' יג כט.) יעקב מלצר משה מלגיו, כי יש בחי' פנימי ויש בחי' מקיף, גם יעקב ויוסף בחי' אחת, כי בני יוסף נחשבים בזמנן השבטים כבני יעקב, ובגמרא (ברכות טז:): אין קורין אבות אלא לשלשה, ויש אצל האבות שתי בחינות אחת שנקראים חו"ה, חסד גבורה תפארת, מפני שעולם חסד יבנה. וכתוב בהזכר א"ל תקרי בהזכר א"ל אלא באברהם, שבזכותו נברא העולם (בר"ר יב ח), ומתחיל בחסד כמדתו. ויש בחינה שהאבות הם ג"ר, שלשה ראשונות כתר חכמה בינה, או חז"ל, (אבות פירושן לרז"ל ידוע (בר"ר פב ז) שהאבות היו מרכבה לשכינה, שביטלו רכונם לרז"ל אביהם שבשמים כל ימיהם, ורז"ל ענין מדות ושלל הם ג"ר וכשביטלו רכונם ונעשו מרכבה להשכינה נקראים ג"ר, ואומרים אלקי אברהם ואלקי יצחק ואלקי יעקב, שכל אחד מרכבה למדה מיוחדת חסד גבורה תפארת, ובזוה"ק (ח"ג עג.) כל התורה נקרא שם הוי' ולומדין מפסוק כי שם ה' אקרא הבו גדל לאלקינו שפיראים לברך ברכת התורה ושם הוי' הוא התורה וקוראים להשם שפנה אלינו, וכשאתה לומד דע לפני מי אתה לומד ועם מי אתה מדבר או למי שפוסק צעת לימודו לדברים בטלים שלא מתוך אונס, כמו שמי שדופק בפתח המלך, וכשצאים לפתוח הוא מתרחק לאחוריו. והאבות היו ראשונים שהכירו הזכר ע"י הנבראים שמתלבש בהם רכונם, וע"י התורה נבראו כל הנבראים, והתורה בכללות רכונם, והנבראים כל אחד לרז"ל פרטי והאבות ביטלו רכונם הפרטי לרז"ל הכללי. ובזכרת יעקב

גור אריה יהודה, מטרף בני עליה וגו' וכלביא מי יקימנו (מ"ט ט'). כתב בספר יש נוחלין (פרק ג' בהגהות אות ל"ב) אשכילהו ואורוהו בדרך זו ילך, לבטח דרכו ולא יכשל בהם עוד. דהיינו, שישים תמיד לנגד עיניו ויזכר באותן המכשלות שנקשל בהם, ולא יסיח דעתו מהם, ויזהר מכל הענינים שהם סיבה לזה, החטא וכו' פירוש משל לאדם שאירע לו בלילה מקרה בלתי טהור ח"ו יחשוב בליבו מחמת מה באה לו המקרה הזה, מחמת שלא נשמר מראיה [רעה] ח"ו, ויעשה גדר לזה, כמו שכתב לקמן ביש נוחלין (סס) בזה הלשון: כענין שאמרו (רוקח הל' תשובה) "תשובת הגדר", ויסכים בדעתו מקודם, שצ"ל תבוא החטא לידו, שיוכל לעמוד נגדו על כל פנים ראינו ענה טובה בלא סיגופים והוא תיקון המדות ותשובה שלא יעשה עבירה.

וזה פירש הפסוק גור לשון דירה, אלא הדירה הרוחנית, היינו המדה שהוא מנהג את עצמו ודך זה. אריה יהודה, היינו כשרואה להיות יהודי כריך להתגבר את עצמו כארי, והיינו גור אריה, היינו המדה שהוא מנהיג את עצמו יהיה בגבורה כאריה שיתגבר את עצמו כאריה קודם שצ"ל החטא לידו, ואז יהיה נשמר מכל העבירות הנקראים טרף, כי טורף את הנשמה ר"ל. והיינו מטרף בני עליה, כשיתגבר מקודם כאריה כמש"ל. אז כשתבא עבירה לידך דהיינו טרף בני 'עליה' תוכל להתגבר. כרע, אז תוכל לבוא לידי בחינת שפלות. רבץ כארי, שיתגבר כארי כנזכר לעיל. וכלביא, ואז מי יקימנו, יקום במדרגת לדיק הנקרא מי, היינו ששאלין עליו למעלה [בשמים] מי הוא זה, וצ"ל לציון גואל אמן כן יהי רצון.

תורת מוהר"ש

מפי השמועה, האספו ואגידה לכם את אשר יקרא אתכם באחרית הימים (מ"ט, א'). יש שני מיני יאה"ר, חס וקר, בילדותו חס ובזקנותו קר, והענה להתאסף ולהגיד באגודה אחת, את אשר יקרא, לשון קר, באחרית הימים, צעת זקנה.

יקרא דמלכא

ויחי יעקב, ברש"י למה פרשת זו סתומה לפי שרצה לגלות את הקץ לבניו ונסתם ממנו. ולבסוף ברכם ואמר האספו ואגידה לכם את אשר יקרא אתכם באחרית הימים. ואיתא שגילה בתוך דבריו על פי סוד

קול רינה וישועה באחרי צדיקים

ברכת מו"ל טוב קדם

כ"ק מרן אדמו"ר שליט"א

לרגל נישואי הנכדה

בת לחתנו

הרה"ג ר' יצחק אייזיק נתן שפירא שליט"א

עב"ג הבח"ח אליהו אריה ני"ן

בן כ"ק מרן אדמו"ר מנדבורנה – אלעד שליט"א

והברכה אחת היא לזקניו הגדולים

כ"ק מרן אדמו"ר מנאר"א שליט"א

הרה"צ ר' אהרן שפירא שליט"א

רב דק"ק נאר"א

כ"ק מרן אדמו"ר מחוסט ויליאמסבורג שליט"א

יה"ד שיזכו לרוות נחת דקדושה מזיווג זה ומכל יו"ה אכ"ד

שמחת החתונה יתקיים בעזה"ת ביום ב' אור ל"ד טבת

באולמי היכלי הפאר ב"ב

ויש לבאר את הענין בהקדים מה לאיתא בגמרא (ביצה כה): 'האי אורבא מרבנן דרתח - אורייתא הוא דקא מרתחא ליה'. וביאר הרה"ק מרופשיץ את דברי חז"ל, כי הגה יש תלמיד חכם שמנצל כל רגע ורגע מזמנו לעבודת ה', ועל כן כאשר בא אלם פשוט להתייעץ עמו על מיזי דעלמא כדי שצבא התורה יבינו דעה את הדרך אשר ילך בה - הרי שאותו ת"ח כועס ורתח עליו על כך שמטריד אותו ומצטלו מן התורה. ובאמת טעות הוא ביד אלם זה, כי לא זו הדרך הנכונה שיהיה האדם שקוע רק בתורה ועבודה ולא ישים על לבו כלל דרכי חצירו, אלא כי אדרבה כאשר יסייע לחצירו הרי שיצטל ה'רתיחה' שבו, ויהיה כל מעשיו למען עשות רצון ה', כמו שאמרו חז"ל (סס) אף על פי כן מציעא ליה לאינש למילף נפשיה בניחותא, ולהיות בשמחה, ויהיה דעתו מעורבת בין הבריות, עכ"ל.

על פי זה יש לבאר לגבי הענין דידן, כי שמעון ולוי אחזו דרכם בצחינת 'אורייתא הוא דקא מרתחא ביה' - כי בצלום העז לעשות רצון ה', לא עלרו בנחת ובמתינות לקבל את זולתם בסדר פנים יפות, אשר על זה הוכיחם יעקב כי שורר ביניהם רתיחה, באמרו 'ארור אפס כי עז, וזהו מחמת יעצבתם כי קשתה' - דהיינו שהיה 'קשה' להם לרדת מן ההר אל העם בסדרם כי זהו 'עצירה', ועל זה היה עלת יעקב 'אחלקם ביעקב ואפיאם בישראל' - כי 'יעקב' היינו המדריגה הגמוכה, ואילו 'ישראל' היינו המדריגה הגבוהה - דהיינו שיהיו מעורבים בין כל חלקי ישראל הגבוהים והגמוכים, להקשיב ולראות בצרכי העם. השתא יתבאר דברי ה'אור החיים' הק', אשר דרש שבאמת צרכם במה שאמר 'ארור אפס', כי זהו 'שקלל לתגבורת המקלקל ומריע' - דהיינו שקללת 'ארור אפס' לא היה אליהם אלא כי על מידת ה'רתיחה' שבהם, וכמו כן גם מה שחלקם והפיאם הוא להשגת תכלית האושר גם כן - דהיינו שעל ידי שיהיו מעורבים בין הבריות, הרי שכל דרכם יהיה בשובה ובנחת המביא את ה'אושר', נמצא כי באמת 'צרכה' היא זו.

והנה עומדים לנו בשערי ימי השובבים אשר מסוגלים לתיקון ה'פגמים'. ו'צ'אוב' ישראל' (בפרשתן) כתב כי התיקון הגדול ביותר בימי השובבים הוא על ידי לימוד תורה שבעל פה. והנה ידוע מה שלימדו חז"ל בענין לימוד 'תורה שבעל פה' כי היא דוקא בלימוד עם 'חברותא', כי כך יכול האדם 'לאסוקי שמעתתא אליבא דהלכתא' - הרי שזהו על דרך הנזכר, כי הדרך הראויה בלימוד התורה ועבודת ה' זה להיות מעורב בין הבריות, ולסייע כל אחד לחצירו, וכך יחדיו בחבורה לעבוד את השי"ת.

(מתוך ד"ח בסעודה שליטת פר' ויחי תשפ"ג)

כתיב איש אשר כזרכתו בך אוחס, ובמשה כתיב (דברים לג א) וזאת הזכרה אשר בך משה איש אלקים את בני ישראל לפני מותו, וכן יעקב בירכס לפני מותו, ורש"י (סס) פירש שאם לא עבדו אימתו. והנה ידוע שאלוקים עמלים כל ימיהם לטובת בני ישראל, ולהרבות כבוד שמים בעולם, וידוע נימוסי המלכות כי הרוגי מלכות לפני מותם כדי לפנותם ולרמות הריגתם נותנים להם לבחור מה שרואים וממלאים בקשתם, והאלוקים מוסרים כל ימי חייהם עבור טובת ישראל, משה רבינו אמר מחני נח מספרך אשר כתבת (שמות לב לב), יעקב רבינו אמר אמותה הפעם אחרי ראותי את פניך כי עודך חי, היינו ביראת שמים אחר שעברו עליך כל הנסיונות, ועל זה דאג כל ימיו וחיו לא היו שמים לו, ועבדו מתנחם אם היה מה, כי גדלה שמחתו והיה קורא קר"ש במסי"נ ע"ז (רש"י מו כט), ולבסוף מסר נפשו להיות ממלא מקומו ולהמשיך השושלתא, ולפני מותם בוחרים מכל בקשות אחרות רק לזכר ישראל, ויעקב גילה הקץ הסתומה, ומשה יהיה הגואל האחרון צדימ"א.

כ"ק מרן אדמו"ר שליט"א

הנה מצינו בפרשתן אשר כינס יעקב את כל בניו כדי לזכר אותם קודם מותו, אך הנה אכל כמה מהם לא מצינו שצירכס אלא רק הוכיח אותו בדברי מוסר הלא הם ראונו שהטיף לו (סס, פסוק ד) 'פחז כמים אל תותר כי עלית משכבי אביך אז חללת יצועי עליה', וכן שמעון ולוי שאמר להם (סס פסוקים ה-ו) 'שמעון ולוי אחים כלי חמס מכרתיהם, בסדם אל תבא נפשי בקהלם אל תחד כבדי כי באפס הרגו איש וברצנס עקרו שור, ארור אפס כי עז ועברתם כי קשתה אחלקם ביעקב ואפיאם בישראל'. והנה תירץ ברש"י על הכתוב (ויקרא מט, כח) 'כל אלה שבטי ישראל שנים עשר וזאת אשר דבר להם אביהם ויצרך אותם איש אשר כזרכתו בך אוחס' - והלא יש מהם שלא צרכס אלא קנטרו, כאמור לעיל, אלא כך פירושו 'זאת אשר דבר להם אביהם' מה שגאמר בענין, יכול שלא בך לראובן שמעון ולוי ת"ל 'ויצרך אותם' - כולם במשמע, ע"כ.

אמנם ב'שפתי חכמים' לא קיבל את תירושו של רש"י, ותמה עליו: לא מלאתי זה בשום מדרש, וגם תמוה בעיני היכן מצינו זה שצריך לראובן שמעון ולוי, אי משום שכללם כולם בצרכה אחת, הלא זה למדנו מ'צרך אוחס', א"כ 'ויצרך אותם' למה לי, ע"כ. הרי כי קשה עדיין לפי תירושו של רש"י, דמצינו רק שצרכס יעקב בצרכה כללית, אך לא בצרכה פרטית.

והנה ב'אור החיים' הק' העמיד ג"כ את דבריו על דקדוק זה: 'אשר דבר וגו' ויצרך' וגו' - והגם שראינו שלא בך לראובן ולא שמעון ולא לוי, יגיד הכתוב כי דבורו הקשה להם היא בצרכתם, והוא אומרו 'אשר דבר וגו' ויצרך' וגו' - ומה שאמר לראובן דברי קנטור, שם נזה את הזכרה על דרך אומנם ז"ל 'עתידיה עבודה שתחזור לצרכות', וכפי זה כיון שקבע לו שם הזכרה עתיד הוא לעמוד לשרת לעתיד לבא... וגם שמעון ולוי צרכס במה שאמר 'ארור אפס' - זו היא בצרכתם, שקלל לתגבורת המקלקל ומריע, גם מה שחלקם והפיאם הוא להשגת תכלית האושר גם כן, ע"כ. ודברי ה'אור החיים' כריכים ביאור, איך יתכן כי קללות אלו שקיללם יעקב - הוי 'צרכה' עבורם.

מזלזא טבא וגדיא יאה

הרה"ח שאול שמעון וייץ הי"ו
להיכנס בנו הבה"ח עקיבא צבי נ"ו לעות"מ

הרה"ח יונה זאב הרשלה הי"ו
לאירוס הבת

הרה"ח אברהם אייזנבאך הי"ו
לאירוס הבת

